

זן בודהיזם הלכה ומעשה - ד"ר ארז יוסקוביץ (01-2542-0687)

סמס' א' תשפ"ב, רוזנברג 002, 14:00-16:00

שעת קבלה: יום שני 13:15 (בתיאום מראש)

אימייל: erezusan@gmail.com

תקציר

זן (סינית: צ'אן) הוא אסכולה מזרם המהאיאנה שמקורה בסין. מזמן שגיבש את זהותו כתנועה עצמאית בתקופת הטאנג, ניכר בזן מתח בין הצורך להשתייך למסורת הבודהיסטית לבין רצון עז למרוד בה. כתביה של המסורת מציגים אינספור דוגמאות ליחס איקונוקלסטי לסוטרות, פסלים, וריטואל בודהיסטים. יחס שמטרתו המוצהרת היא שחרור מכל האחזות, ובכללה גם בתורת הבודהה. קריאתו של מורה הזן לינג'י: "אם תפגוש בבודהה הרוג אותו," מהווה ייצוג טיפוסי, גם אם קיצוני, של גישה זו. מאידך, החיים במנזרי הזן מאופיינים בכללי התנהגות ומצוות ריטואליות נוקשים. למעשה, לא רק שנזירי זן, אינם שורפים צלמי בודהה, אלא שכמו חבריהם בני אסכולות בודהיסטיות אחרות, הם מקדישים חלק ניכר מזמנם לריטואלים ופולחן.

קורס זה יסקור את התפתחותו ההיסטורית והפילוסופית של הזן, מתוך ניסיון להבין ולגשר על הפער שבין סוטריאולוגיה ופרקטיקה - הלכה ומעשה. נדון באלמנטים מרכזיים שהפכו לסימני ההיכר של המסורת כגון: שושלות (lineage), העברה (transmission), קואנים, מדיטציה, התעוררות וכו', מנקודת מבט ביקורתית בניסיון להבינם בהקשר הדתי והתרבותי בו התפתחו.

Zen Buddhism in Theory and Practice

Zen (Chan) is a Mahayana Buddhist school, which developed in China during the Tang dynasty. It has been characterized by the tension between a need to be affiliated with the Buddhist tradition and a solid inclination to rebel against it. Indeed, Zen records portray countless iconoclastic approaches towards sutras, statues, and various Buddhist rituals. Linji's statement: "if you meet the Buddha, kill the Buddha," is a typical, albeit a radical, example of this approach. On the other hand, a strict behavioral code and elaborated

ceremonial procedure dictate life in Zen monasteries. In effect, Zen monks do not burn Buddha images, rather they, like their counterparts in other Buddhist schools, dedicate a significant amount of their time to ritual and worship.

In this course, we will examine Zen's historical and philosophical development to bridge the gap between soteriology and practice. We will discuss elements that have long become identified with Zen, such as lineages, transmission, koans, meditation, awakening, etc., from a critical perspective to understand them in their religious and cultural context.

ספרי קורס

- Addiss, Stephen, et al. *Zen sourcebook: traditional documents from China, Korea, and Japan*. Indianapolis, Ind: Hackett Pub. Co. 2008.
- Kenneth Kraft ed. *Zen: Tradition and Transition*. New York: Grove Press. 1988.
- McRae, John. *Seeing through Zen: Encounter, Transformation, and Genealogy in Chinese Chan Buddhism*. University of California Press, 2003.

(כל קטעי הקריאה הנדרשים יהיו זמינים לסטודנטים דרך אתר הקורס ב - VirtualTau או/ו באמצעות הספרייה)

דרישות הקורס

השתתפות פעילה בשיעורים, קריאה, ומבחן.
חשוב לציין שזהו אינו קורס היברידי. כלומר, כל עוד השיעורים מתקיימים פיסית בכיתה הם לא יהיו זמינים בשידור-חי בזום.

הרכב הציון

הציון בקורס מורכב ממבחן (100%)

סדר השיעורים:

תאריך	נושא	קריאה
1	11.10	השורשים ההודים
2	18.10	והסיניים של הזן
3	25.10	ראשית הצ'אן
		מאיר שחר, "בודהיזם בסין", מתוך פינס, יורי. "כל אשר מתחת לשמיים: תולדות הקיסרות הסינית." כרך ב, פרקים 19-20 (זמין דרך אתר הספרייה).
		McRae xix-43; Addiss Ch 2.

Kraft Ch. 7; Addiss Ch 4.	הפטריארך השישי וסוּטרת הבמה	1.11	4
McRae Ch 4, Addiss Ch 7-10;	הצ'אן הקלאסי	8.11	5
Foulk, G. "Rules of Purity"; Addiss 12-13	הצ'אן של תקופת הסונג	15.11	6
Kraft Ch. 8. Eisai Propagation of Zen for the Protection of the State “	מסין ליפן 1	22.11	7
Abe. <i>A study of Dōgen</i> 17-33; Addiss Ch 17	מסין ליפן 2	29.11	8
אסתטיקה יפנית https://plato.stanford.edu/entries/japanese-aesthetics/ <i>Sources of Japanese Tradition "The Way of Tea"</i> . p.388-398.	תרבות הזן היפנית	6.12	9
רז, יעקב. "זן בודהיזם - פילוסופיה ואסתטיקה". פרקים י, יא		13.12	10
Gregory, Levine. <i>Zen Art: Pure Gesture, Nationalist Aesthetic, or Nothing at All</i>			
Michel MOHR. <i>Zen Buddhism during the Tokugawa Period</i> Addiss Ch. 23-24	התפתחויות מרכזיות בתקופת אדו	20.12	11
Movie: <i>Zen principles and practices</i> (part Hori. <i>Teaching and Learning in the Rinzai Zen Monastery</i> . Kraft Ch. 1 <i>My struggle to become a Zen Monk</i> , pp. 178–98.	חיי מנזר	27.12	12
	השלמות, סיכום והכנה למבחן	3.1	13
<p>בחינה מועד א' 27/01/2022 09:00 מועד ב' 17/02/2022 09:00 כנראה ישונה לבחינת בית</p>			